

TERİM KAYNAKÇASINA KATKILAR: ORMANCILIK BİLİMLERİ TERİM SÖZLÜK VE MAKALELERİ

Orhan Sevgi¹

¹⁾ İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Toprak İlimi ve Ekoloji Anabilim Dalı İstanbul
İletişim: osevgi@istanbul.edu.tr

Özet

Prof. Dr. Hamza Zülfikar'ın 2006 yılında derlediği "Terim Sözlükleri ve Çalışmalar İle İlgili Bibliyografya" adlı eserinde yer alan ormancılık bilimi ile ilgili terim sözlüklerine ve makalelere hem yeni çalışmaların eklenmesi hem de mevcut eserdeki sınıflandırma için öneriler yapılmıştır. Çalışma kapsamında Orman Fakültesi ve Ormancılık Araştırma Enstitüsü çalışmaları incelenmiş, sonucunda terim çalışmaları kaynakçasına Türkiye Türkçesiyle yazılmış 33 adet çalışma eklenmiştir.

Anahtar Kelimeler; Terim, ormancılık bilimleri, kaynakça

Giriş

Türkçede terim konusunda yazılan sözlükler ve makaleler Prof. Dr. Hamza Zülfiyar tarafından "Terim Sözlükleri ve Çalışmalar İle İlgili Bibliyografya" isimli eser ile bir araya getirilmiştir. Birçok bilim dalından terim sözlük ve makaleleri bir araya getirilmiş olan bu çalışmayla konuyu çalışanlara çok önemli bir kaynakça oluşturulmuştur. Kaynakçada yaklaşık 1200'den fazla terim sözlüğü, bildiri ve makaleler bir araya getirilmiştir.

Kaynakçada ormancılıkla ilgili terim sözlükleri dört başlıkta altında yer almıştır. Çevre Bilimi altında; "Çepel, N., 1990. Ekoloji Terimleri Sözlüğü. 356 sayfa, İstanbul Üni. Yayın Nu: 3618, Or. Fak. Yay. Nu: 414, ISBN: 975-404-195-4." eserine, Bitki Bilimi (Botanik) altında; "Eliçin, G., 1980. Sözlük (Bitki Adları). İstanbul Üni. Orman Fak. 116 sayfa." eserine, Ağaç İşleri altında; "Şanivar, N., 1968. Ağaç İşleri Terimleri Sözlüğü, 81 sf. T.D.K. Ankara" eserine yer vermiştir. Son olarak da Ormancılık başlığı altında üç kaynağa yer verilmiştir. 1) Aksoy, H., 1980. Silvikültür Terimleri. İstanbul Üni. Yayın Nu: 2707, Or. Fak. Yay. Nu: 286, 33 sayfa., 2) Altay, Şakir - Keskin Veli, Hukuki ve Sosyal Terimler Sözlüğü (Bankacılık, Sigorta, Hukuk, Ceza, Ekonomi, Maliye, Muhasebe, Ticaret, İşletme, Sosyoloji, İlahiyat, Trafik, Orman, Adli Tıpla İlgili Terimlerin Tarif ve İzahları), 3) Tazegül, Emrullah, Tarım Bilimleri Sözlüğü (Botanik, Ormancılık, Meteoroloji) II Cilt, İzmir 1987 (Madde başlıkları İngilizce, karşılıkları Almanca, Türkçe, Latince tanım yok). Bu üç eserin son ikisi ormancılık bilimlerinde kullanılan çalışmalar olmadığı gibi, başlıkları da ormancılıkla doğrudan ilişkili değildir. Belki de bu tarz terim sözlüklerini "genel terim sözlükleri" veya "karma terim sözlükleri" ya da "bilimler arası terim sözlükleri" başlıkları altında değerlendirmek daha uygun olabilir.

Bu çalışmanın kapsamında, Orman Fakültesi mensuplarının eserleri esas alınmıştır. Ayrıca Ormancılık Araştırma Enstitüsü Yayınları incelenmiştir. Konuyla ilgili üç adet kaynakça bu amaçla taranmıştır (Çepel, 1988; Anonim, 1995; Çepel ve Karaöz, 1998). Ayrıca Avrasya Terim Dergisi bu amaçla incelenmiştir. Toplam 13 adet terim sözlüğü ve 20 adet makale (veya bildiri) tespit edilmiştir. Terim Kaynakçasında olmayan bu çalışmalar; 1) Terim sözlükleri ve 2) Terimle ilgili bildiri ve makaleler şeklinde aşağıda sunulmuştur. Böylece terim çalışmalarını kaynakçasına Türkiye Türkçesiyle yazılmış 33 adet çalışma eklenmiştir.

Ormancılık Bilimleri Üzerine Olan Terim Sözlükleri;

Acar, H. H., 2001. Orman İnşaatı ve Transportu Terimleri Sözlüğü. Karadeniz Teknik Üniversite Yardımcı Ders Teksirleri Yayın Nu: 64, 76 sayfa.

Anonim, 1964. Ormancılık Terimleri. Orman Genel Müd. Şubesi:1, Nu: 1950-138.

Bozkurt, Y., 1990. Ormancılık Terimleri Sözlüğü. Sayfa:535, İstanbul Üni. Yayın Nu: 3618, Or. Fak. Yay. Nu: 414, ISBN: 975-404-221-7.

Çepel, N., 1995. Çevre Koruma ve Ekoloji Terimleri Sözlüğü. Sayfa: 232, Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı Yayınları 6.

Çolak, A. H. ve Asan, Ü., 2010. Orman Amenajmanı ve Silvikültür terimler sözlüğü. Çevre ve Orman Bakanlığı, Batı Karadeniz Ormancılık Araştırma Enstitüsü, 305 sf.

Eler, Ü., 1991a. Türkçe-İngilizce Ormancılık Sözcük ve Deyimleri. Orman Bak. Or. Gen. Müd., 254 sf., Ankara.

Eler, Ü., 1991b. İngilizce-Türkçe Ormancılık Sözcük ve Deyimleri, Orman Bak. Or. Gen. Müd., 720 sf., Ankara.

Eliçin, G., 1971. Sözlük I Gymnospermae. (Latince, Türkçe, Fransızca, İngilizce, Almanca) 44 sayfa, Küçük Boy Baskı.

Gezer, A., 1991. Açıklamalı Ormancılık Terimleri Sözlüğü (Türkçe-İngilizce, İngilizce-Türkçe). Ankara, 148 sayfa.

Hasdemir, M. ve Demir, M., 2001. Orman İnşaat ve Transportu terimleri Sözlüğü (İngilizce-Türkçe). İst. Ü. Yayın Nu: 4275, Or. Fak. Yay. Nu: 467, 215 sayfa, ISBN: 975-404-603-4.

Sakman, E., 1964. İngilizce – Türkçe Ormancılık Lügatçesi. Güven Basımevi, İstanbul.

Sarıbaş, M., 2006. Bitki Adları Sözlüğü. Türkiye Ormancılar Derneği

Şimşek, Y. ve Coşkun, H., 1994. Ormanlık Terimleri Sözlüğü (Almanca-Türkçe, Türkçe-Almanca). O.G.M. Yay. Nu:679, Sıra Nu:74, ISBN:975-7829-16-1, 431 sayfa.

Ormanlık Bilimlerinde Terimle İlgili Bildiri ve Makaleler;

Arslangündoğdu, Z., 2013. Karatavuk'un yöresel isimleri. Avrasya Terim Dergisi, 2013, 1 (1): 30 - 39.

Beşkardeş, V., Uslu, Y.B., Uslu, B., 2014. Geyik ile ilgili bazı Türkçe terimler üzerine düşünceler. Avrasya Terim Dergisi, 2014, 2 (1): 17 - 24.

Ekşi, M., 2014. Çatı bahçesi kavramı ve terim kullanımı üzerine bir değerlendirme. Avrasya Terim Dergisi, 2014, 2 (2): 26 - 35.

Esin, İ.A., 2013. Türkiye Türkçesinde su ve kullanımı üzerine Geleneksel kavramlar. Avrasya Terim Dergisi, 2013, 1 (1): 8 - 16.

Lund, H.G., 2014. What is a forest? Definitions do make a difference an example from Turkey. Avrasya Terim Dergisi, 2014, 2 (1): 1 - 8.

Lund, H.G., 2014. Orman nedir? Tanımlar farklı sonuçlar doğurur Türkiye örneği. Avrasya Terim Dergisi, 2014, 2 (1): 9 - 16.

Sevgi, O., 2014a. Determination of The Terms Used in The Titles of Ecology Publications and Analysis of Their Temporal Chance. *Avrasya Terim Dergisi*, 2014, 2 (2): 54 - 71.

Sevgi, O., 2014b. Ekoloji Yayınlarının Başlıklarında Kullanılan Terimlerin Belirlenmesi ve Zamana Göre Değişimlerinin Analizi. *Avrasya Terim Dergisi*, 2014, 2 (2): 36 - 53.

Sevgi, O. ve Akkemik, Ü., 2014a. "Orhan Sevgi ve Ünal Akkemik'in "Türkiye Bitkileri Listesi (Damarlı Bitkiler)" Adlı Eserin Bilgi Kaynağı ve Terim Yaklaşımı Üzerine Bir Değerlendirme" (*Avrasya Terim Dergisi* 2(1): 50-67, 2014) Adlı Makaleye İlişkin Prof. Dr. Adil Güner'in Editöre Mektuba İlişkin Yazarların Yanıtı. *Avrasya Terim Dergisi*, 2014, 2 (2): 6 - 10.

Sevgi, O. ve Akkemik, Ü., 2014b. "Türkiye Bitkileri Listesi (Damarlı Bitkiler)" Adlı Eserin Bilgi Kaynağı ve Terim Yaklaşımı Üzerine Bir Değerlendirme. *Avrasya Terim Dergisi*, 2014, 2 (1): 50 - 67

Sevgi, O., 2013. Orman(-lar), Ormanlık Alan ve Orman Alanı Terimleri: Kullanım Sorunları ve Öneriler. *Avrasya Terim Dergisi*, 2013, 1 (1): 59 - 73.

Sevgi, O., 2012. Ormanlık'ta Terim Çalışmalarının Şeceresi. *Vefatının 30. Yılında Prof. Dr. Faruk Kadri TİMURTAŞ Hatırasına Uluslararası Yaşayan Türkçe Bilgi Şöleni 30 Mayıs - 1 Haziran 2012*, İstanbul. (Basılmadı).

Sevgi, O., 2012. Farkındalık Yaratma: "Yerli Ormanlık Terimleri" Çalışması. *VII. Türk Dil Kurultayı 24-28 Eylül 2012* (Basılmadı).

Sevgi, O. ve Tecimen, H.B., 2008. Ormanlık Bilimlerinde Terim Çalışmaları. İstanbul Üniversitesi Orman Fak. Seri B, Sayı:1, Sayfa:1-9.

Sevgi, O., Aydın, A. 2007. "Kar ve Çığ Sözlüğü" Üzerine Bir Değerlendirme. İstanbul Üniversitesi Orman Fak. B: 57, Sayı:2, 93 - 110.

Sevgi, O., 2004. Fen Bilimleri Sözlüklerinde Türkçe Kelime Kullanımı. V. Türk Dil Kurultayı Bildiri Kitabı Cilt II, sayfa: 2667 - 2686.

Tecimen, H.B., Sevgi, O., Okan, T. 2012. Türkiye Türkçesinde Geleneksel Toprak Bilgisi. *Acta Turcica*, 235 - 247.

Tecimen, H.B., 2013. Toprak solucanlarını sınıflandırma terimleri üzerine bir değerlendirme. *Avrasya Terim Dergisi*, 2013, 1 (1): 40 - 45.

Uluocak, N., 1975. Mera ve Mera Amenajmanı ile İlgili Kavramlar ve Bazı Önemli Terimler. İ.Ü. Orman Fak., Seri:B, Cilt:XXV, Sayı:1, Sayfa:147-168.

Yüksek, T., Yüksek, F., Eminağaoğlu, Ö. 2003. Bazı Mera Amenajmanı Terimleri ve Tanımlamaları. *Kafkas Ün. Artvin Orman Fak. Dergisi*, 1-2: 21 - 32.

Kaynaklar

Anonim, 1995: Ormanlık Araştırma Enstitüsü Yayın Kataloğu (1952 - 1992). Ormanlık Araştırma Enstitüsü Yayınları, Muhtelif Yayınlar Serisi Nu: 68.

Çepel, N., 1988. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yayınları Bibliyografyası (1892-1987). İstanbul Ün. Orman Fak. Yayın Nu: 3515/396.

Çepel, N., Karaöz, M.Ö., 1998. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yayınları Bibliyografyası II (1988-1995). İstanbul Ün. Orman Fak. Yayın Nu: 3996/443.

Zülfikar, H., 2006. Terim Sözlükleri ve Çalışmalar İle İlgili Bibliyografya. Atatürk, Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları: 886, ISBN: 975 - 16 - 1887 - 8.